

Nr 160.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar; given Stockholms slott den 7 mars 1947.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen, att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar.

GUSTAF.

Torsten Nilsson.

Förslag
till
Lag
om ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 september 1939 (nr 608)
om enskilda vägar.

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 3 september 1939 om enskilda vägar skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Till väg höra vägbana och de områden därinvid, som stadigvarande tarvas för vägbanans bestånd och underhåll, såsom slänt, bankett, dike och uppslagsplats, ävensom trumma, skyddsvärn, vägmärke och annan för vägens bestånd eller brukande utförd anordning.

Lika med väg anses till väg ansluten brygga, bro eller färja med färjläge.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1947.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 28 februari 1947.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, fråga om *ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar* samt anför därvid följande.

Lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar avser enskild väg, som för en eller flera fastigheter är till nytta vare sig för utfart, hemkörslor eller eljest. Jämlikt 2 § nämnda lag anses såsom väg även bro och färja med färjläge. I den allmänna väglagen har på initiativ av riksdagen stadgats, att jämväl till väg ansluten brygga skall anses lika med väg.

I skrivelse den 13 februari 1947 har *1945 års skärgårdsutredning* framlagt förslag om sådan ändring av enskilda väglagen att till enskild väg ansluten brygga skall anses lika med väg.

Till stöd för en sådan lagändring har utredningen anfört, bland annat, att anläggande av bryggor i skärgårdsområdena vore ett viktigt led i förbättrandet av skärgårdarnas kommunikationer. Såvitt anginge enskilda vägar syntes emellertid gällande lagstiftning icke på verksamt sätt kunna bidra till tillkomsten av sådana bryggor. Möjlighet saknades därjämte att från de till den enskilda väghållningen anvisade anslagen erhålla statsbidrag till bygande och underhåll av enskilda bryggor.

Efter att ha erinrat om riksdagens beslut att till allmän väg ansluten brygga skall anses lika med väg uttalar utredningen, att vad vid riksdagsbehandlingen av sistnämnda fråga förevarit icke syntes giva stöd för ett antagande, att en skillnad mellan nämnda lagar ansetts böra upprätthållas på denna punkt. Det hade synts utredningen ur saklig synpunkt motiverat att nu företaga en motsvarande ändring i den enskilda väglagen. Det torde nämligen icke sällan förekomma, att befolkningen i ett skärgårdsområde kunde ha ett starkt intresse av att såsom landningsplats erhålla en brygga vid slutet av en enskild väg, medan intressenterna i den enskilda vägen motsatte sig att i skälig omfattning deltaga i kostnaderna för denna brygga, fastän de skulle

komma att själva erhålla nytta av densamma. Det borde i sådana fall finnas möjlighet att i den ordning den enskilda väglagen föreskrev få till stånd en laga delning av bryggföretaget. Därest den enskilda väglagen ändrades i enlighet därmed komme kungörelsen den 3 december 1943 (nr 800) angående statsbidrag till enskild väghållning att bliva tillämplig jämväl å enskilda bryggor. Efter en lagändring skulle alltså såväl byggnadsbidrag som underhållsbidrag till enskilda bryggor kunna utgå enligt samma grunder som till enskilda vägar.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har den 24 februari 1947 i anledning av remiss utlåtit sig över skärgårdsutredningens framställning.

Styrelsen har därvid framhållit, att av förarbetena till lagen om enskilda vägar framginge, att bestämmelserna i 2 § andra meningen hämtats från 1934 års lag om allmänna vägar samt att man ansett att beträffande enskild väghållning borde — i likhet med vad som i motiven till lagen om allmänna vägar framhållits — fråga om bryggas hänförande till väg bero på omständigheterna i varje särskilt fall. Skärgårdsutredningens förslag kunde därför icke anses innebära någon egentlig ändring i sak utan mera ett stadfästade av vad lagstiftaren ursprungligen åsyftat.

Med hänsyn härtill och då 1943 års lag om allmänna vägar uttryckligen jämställer brygga med väg samt det för undvikande av missförstånd synes önskvärt att bestämmelserna i denna lag och i lagen om enskilda vägar i nu förevarande fall överensstämja, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förklarat sig icke ha något att erinra mot den föreslagna lagändringen. Styrelsen förutsatte emellertid, att ändringen icke skulle anses innebära att varje till enskild väg ansluten brygga skulle räknas såsom hörande till vägen. Här borde — såsom ursprungligen avsetts och i likhet med vad som förutsatts beträffande allmänna väglagen — alltid en prövning äga rum. Endast om bryggan vore av betydelse för vägintressenterna, borde den anses tillhöra vägen; en motsatt tillämpning skulle enligt styrelsens mening stå i strid med bestämmelserna i 1 § första stycket. Då skärgårdsutredningens förslag tydligen delvis föranletts av tanken på möjligheten att erhålla statsbidrag till byggande och underhåll av brygga, ville styrelsen erinra om anslaget Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, från vilket bidrag kunde utgå jämväl till brygga.

*Departements-
chefen.*

I 2 § av 1939 års lag om enskilda vägar stadgas bland annat, att såsom väg skall anses bro och färja med färjläge. Stadgandet överensstämmer med motsvarande bestämmelse i 2 § av 1934 års lag om allmänna vägar, med det undantag att vad i sistnämnda lag stadgats om särskild vinterväg utesluts.

I det förslag till lag om allmänna vägar, vilket förelades 1943 års riksdag, hade allenast viss redaktionell jämkning vidtagits i det berörda stadgandet i 1934 års lag. Vid anmälan av nämnda förslag uttalade föredragande departementschefen, att det icke syntes honom tillrådligt att utvidga begreppet allmän väg att omfatta även brygga som stode i direkt förbindelse med allmän

väg. Där brygga utgjorde färjläge komme den emellertid att hänföras till väg. Även en brygga, som vore utgångspunkt för båttrafik av samma karaktär som färjtrafik, kunde, enligt departementschefens mening, betraktas såsom färjläge och följaktligen hänföras till väg. Andra särskilda utskottet vid 1943 års riksdag ansåg, att riktigheten av en sådan tolkning icke kunde ifrågasättas och att stadgandet följaktligen måste ändras, om bryggor i större utsträckning skulle kunna intagas till allmänt underhåll. På förslag av utskottet beslöt riksdagen sådan ändring av 2 § av allmänna väglagen att jämväl till allmän väg ansluten brygga skall anses lika med väg.

Då samma skäl som föranlett nyssnämnda ändring i den allmänna väglagen kunna åberopas till stöd för en motsvarande ändring i den enskilda väglagen, anser jag mig böra biträda 1945 års skärgårdsutrednings av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillstyrkta förslag.

Om den nu föreslagna ändringen i enskilda väglagen antages, komma övriga bestämmelser om väg i lagen att bli tillämpliga även å brygga, som är ansluten till väg. Detta innebär bland annat, att fastighetsägare kan påfordra att rätt upplåtes för fastigheten att begagna befintlig enskild brygga eller att mark upplåtes för ny sådan brygga. På fastighet kan vidare läggas skyldighet att deltaga i anläggning av brygga och underhåll av densamma. Frågor om rätt till brygga och skyldighet att hålla sådan skola på samma sätt som i fråga om väg prövas vid förrättning i den ordning lagen föreskriver.

En annan konsekvens av en ändring av enskilda väglagen i enlighet med vad jag här förordat är, såsom skärgårdsutredningen framhållit, att bestämmelserna i kungörelsen angående statsbidrag till enskild väghållning bli tillämpliga jämväl på enskilda bryggor. En sådan utvidgning av området för statsbidragsverksamheten till den enskilda väghållningen synes mig skälig. Då statsbidrag till enskild väghållning endast utlämnas i mån av tillgång å därtill anslagna medel och ett genomförande av lagändringen följaktligen icke medför någon automatisk utgiftsökning, saknar jag anledning nu ingå på de härmed sammanhängande anslagsfrågorna.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

J. O. Widman.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 6 mars 1947.

Närvarande:

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 4 mars 1947 tillhandakommet utdrag av protokoll över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 28 februari 1947, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av e. o. förste kanslisekreteraren A. H. Winberg.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Åke Mossler.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 7 mars 1947.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, anmäler lagrådets den 6 mars 1947 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 28 februari 1947 remitterade förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar.

Föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven G. Karlson.

Stockholm 1947. Kungl. Boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner.

470916